

ZEMPLEN

Közlöny a társasélet, közgazdaság s irodalom köréből.

Előfizetési ár:
Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 k.
Előfizetési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.
Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyílt térben egy
sor 10 kr.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.
> Többszörinél olcsóbb.
Bélyeg díj mindig
30 kr.
Előfizetések és hir-
detések felvételnek
Lövy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségénél.

2-ik szám.

MEGJELNIK MINDEN KEDDEN.

III-ik évfolyam.

Pesti terménytőzsde november 5.			Zempléni, s felső magyarhoni vállalatok részvény árfolyama				Vidéki terményárak Jegutolsó vásár										
Terményárak			C z é g				P l a c z										
	fos	v. mázsa		Ala- kult	Név- sz- ért.	Be- fiz.	Árfolyam		Buza	Rizs	Árpa	Zab	Kuko- rica	Szusz	Sza- lona		
Buza	bánáti	85	7 15	7 20	Zempléni hitelbank	1869	200	100	S. a. Ujhely	5 10	3 60	2 80	1 80	4	—	37	52
"	"	86	—	—	Felső m. hitelbank Eperjes	1368	100	70	140 - 150	6 10	3 80	2 35	2 40	4	—	—	—
"	"	87	6 95	7 15	Ungvári hitelbank	1869	200	112	175 - 180	Eperjes	5 70	3 65	2 35	1 50	3 50	24	—
"	"	88	—	—	Népbank Kassa	1871	50	25	33 - 35	Kassa	7 20	4 80	3 60	2 40	5 80	—	—
Árpa	malátának	72	2 65	3 -	Népbank S. A. Ujhely	1870	—	—	—	M. Sziget	6 25	4 30	3 50	1 60	5 -	—	43
"	" 2-od rangu	72	2 75	3 5	S. a. ujhelyi takarékpénztár	1866	200	200	—	Szatmár	5 20	3 26	2 30	1 80	2 80	28	40
Zab	"	50	1 80	1 85	Eperjesi " "	1845	105	105	800 - 850	Nyiregyháza	5 80	3 -	2 30	1 90	—	—	40
Kukoricza	bánáti	—	—	—	Tokaji " "	—	—	—	—	Miskolcz	—	—	—	—	—	—	—
"	" 2-od rangu	—	—	—	N. Mihályi " "	—	—	—	—	Debreczen	—	—	—	—	—	—	—
Bab	"	85	4 15	4 20	Homonnai " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Káposzt.	repeze	75	7 62	7 75	Gálszécsi " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
"	bánáti	75	. 40	7 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

K Ö Z L E K E D É S

a magyar északkeleti vasut szerencs-ujhelyi pályarészén.

	Érkezik	Indul	I. Osztály	II. Osztály	III. Osztály	IV. Osztály
Szerencs	—	—	—	—	—	—
B. Keresztur	10 ó. 7 p. d. e. 7 ó. 36 p. estve	9 ó. 45 p. d. e. 7 ó. 10 p. estve	76	48	33	18
Liszka Tolcsva	10 ó. 35 p. d. e. 6 ó. 8 p. "	10 ó. 45 p. d. e. 8 ó. 18 p. "	30	97	65	37
Sárospatak	11 ó. 10 p. d. e. 8 ó. 46 p. "	11 ó. 15 p. d. e. 8 ó. 51 p. "	95	45	64	54
S. A. Ujhely	11 ó. 31 p. d. e. 9 ó. 13 p. "	12 ó. 04 p. d. e. 9 ó. 42 p. "	60	94	30	73
S. A. Ujhely	—	—	—	—	—	—
Sárospatak	4 ó. 40 p. reg. 2 ó. 53 p. d. u.	4 ó. 45 p. " 2 ó. 59 p. d. u.	65	49	33	19
Liszka Tolcsva	5 ó. 10 p. " 3 ó. 26 p. d. u.	5 ó. 20 p. " 3 ó. 36 p. d. u.	30	97	65	36
B. Keresztur	5 ó. 43 p. " 4 ó. 03 p. d. u.	5 ó. 49 p. " 4 ó. 08 p. d. u.	94	46	97	55
Szerencs	6 ó. 10 p. " 4 ó. 34 p. d. u.	—	60	94	30	73
Miskolcz	—	—	77	57	39	—
Pest	—	—	13	59	10	18

Javaslat

a megyei közegészségügy hatósági terve-
zete tárgyában

II. Fejezet.

A megyei főorvosok.

Chyzer Kornél zempléni megyei főorvostól
(Vége)

A főorvosnak a közegészségügyi bi-
zottság által neki kiszabadandó kerüle-
tében hatásköre következő:

1. Minden közegészségügyi tárgy fe-
lett őrködik, s a tapasztalt hiányok elhár-
ítására tisztí köréhez szabott módon köz-
reműködik, az orvosrendőri vizsgálatokat
az illető járás tisztviselőjének közbenjárá-
sa és a járás vagy kerület orvosának se-
gédlete mellett a fenálló szabályok értel-
mében teljesíti, s azoknak a járásorvosok
által és mimódoni teljesítéséről személye-
sen és bármikor meggyőződik.

2. Felügyel a közegészségügyi bizott-
mány által kijelölt középületek s egyéb
közhelyek egészségügyi feltételeire.

3. Indítványba hozza a helyi járvány
és ragályos betegségek megelőzésére szol-
gáló rendszabályokat, sily esetek alkalmá-
val a helyszínen is megjelenvén, intézkedik.

4. Felügyeletet gyakorol az állatjár-
vány-törvények és rendeletek szigorú meg-
tartására.

5. Gondoskodik a himlőoltás sikeres
eszközöléséről, s előterjesztést tesz a köz-
egészségügyi bizottságnak az oltási kör-
ök beosztása és oltó-orvosok kinevezése
iránt.

6. Felügyel a hatósági területén léte-
ző, s a közegészségügyi bizottság által
kijelölt egészségügyi és jótékony köz- és
magán intézetekre.

7. Felügyel a nyilvános és magán
élelmezés egészségügyi feltételeire, névsze-
rint a tápszerek és italok minőségeire.

8. Felügyel a lelencek és dajkaságra
kiadott gyermekek kellő ápolására.

9. Figyelmének tárgyát képezik ha-
tósága területének fürdői és ásványvizei.

10. Felügyel a hatósága területén
levő összes egészségügyi személyzetre, s
nyilván tartja azt.

11. Hatóságának kormányzata utján
évnegyedenként jelentést küld a belügy-
miniszteriumhoz, az előirt minta szerint, s
ugyanazt a megyei közegészségügyi bi-
zottságnak bemutatja.

12. Nemesak az alispánnal, de a járá-
si főtisztviselővel is egyenesen érintkezhe-
tik, s azt közegészségügyben megkeresheti.

13. Felügyel a szegény betegek gyó-
gyításának az illető orvosok általi eszkö-
zésére és a kuruzslás megszüntetésére, s át-
vizsgálja és nehézményíti a fenálló rende-
letek értelmében a gyógyszerárak által
évnegyedenként beküldött számlákat és
vényeket, s azokat hatósága utján a kor-
mánynak terjeszti fel

14. Felügyel a gyógyszerárakra s
azeknek törvényes kezelésére, valamint a
mérgező anyagokkal és titkos szerekkel va-
ló kereskedésre.

15. A katonai és honvédujenczozás-
ban közreműködik.

16. A lételepedő egészségügyi sze-
mélyek okleveleit megvizsgálja, láttamo-
za, beiktatja és kihirdetés végett a megyei
bizottsághoz terjeszti.

17. Felügyel arra, hogy az országos
és hatósági rendszabályok megtartatnak-e
a magán- és közéletben.

18. Összeállítja a népességi mozga-

lomra és halálzásra vonatkozó statisztikai
adatokat.

19. Megvizsgálja s képesítési igazol-
vánnyal ellátja azon községek u. n. pa-
raszt bábáit, melyekben okleveles szülész-
nő nem lakik.

20. Minden hivatalos eljárásáról nap-
lót, illetőleg jegyzőkönyvet vezet, melyet
mint szintén a hozzá érkezett közegészség-
ügyi rendeleteket és jelentéseket időszori
rendben tartani, s hivatala számára őrizni
és utódjának általadni köteles.

III. Fejezet.

A járás vagy kerületi orvos.

A járásorvos hatásköre következő:

1. A járásorvos területében a megyei
főorvos helyettesének tekinthető, ki mind-
azon tárgyakkal foglalkozik, melyeknek
főfelügyeletét és igazgatását a megyei fő-
orvos végzi; sőt ő reá ezek még közvetle-
nebbül tartoznak, amennyiben ő a köz-
egészségügyi szabályoknak nemesak fel-
ügyelője, de nagyrészt végrehajtója is. Je-
lesül kiemelendők a következők:

2. Végez mindennemű orvos-rendőri
vizsgálatot, melyet akár a főorvos, akár a
járásai szolgabíró hozzá utasít; akár időn-
kinti feladatahoz tartozik, vagy saját be-
látásból teszi.

3. Végzi a rendőri hulla-boncoláso-
kat.

4. A szegény betegeket ingyen gyó-
gyítja, a fenálló utasítás értelmében, s hoz-
zájuk a község által szolgáltatott előfoga-
ton díj nélkül megy ki.

5. A himlőoltást végzi, s gondoskodik
arról, hogy védhimlő anyaga soha el ne
fogyjon.

6. Járásának lelenzeit, a dajkaságon

lévőket s nyomorultakat nyilván tartja körutjai alkalmával meglátogatja, s hogy létükről meggyőződik s jelentést tesz.

7. Járvány esetén, melynek kitörését a főorvosnak azonnal jelenteni tartozik, a helyszínén a kórt megvizsgálva, a főorvos megérkezéig is intézkedik, s a járványos helyeket ismételve és hivatalból meglátogatja.

8. A szolgabírói hivatal által megjelölt kénjűket hetenkint megvizsgálja, s a bujakkórosoknak gyógyítása iránt intézkedik.

9. Felügyel járásának borbélyműhelyeire s bábáira, nehogy az illetők képességüket meghaladó orvoslásokba ereszkedjenek.

10. Oktatja évenként a községeknek nem okleveles szülész nőit, s azokra különösen felügyel.

11. Felügyel a közhelyekre, a jótékony intézetekre, a tápszerek és italok minőségére egészségügyi tekintetben, és a gyógyszertárakra.

12. A fentiekről s általában járásának minden egészségügyi mozzanatáról és változásáról naplót, illetőleg jegyzőkönyvet vezet, melynek kivonatját az előirt minta szerint havonként a főorvoshoz felterjeszteni tartozik.

13. Őrzi a megyének leltár mellett átvett műszereit, s felelős érettek, és gyűjti időszori rendben a hivatalához érkezett közegészségügyi rendeleteket, melyeket rendben tartani és utódjának átadni tartozik.

14. A járás- orvos közvetlenül csak a járás főtisztviselőjével érintkezik, kiknek, mint szintén az alispánnak utasításai szerint eljárni tartozik.

15. A szolgabírótól hozzá utasított anyakönyvi másolatokból készíti a népeségi mozgalom és halálozás statisztikáját, s azt a főorvosnak beterjeszti.

16. Nyilvántartja járásának összes egészségügyi személyzetét, s az ebben történt változásokat a főorvosnak bejelenti.

IV. Fejezet.

A járási vagy kerületi bába.

A járási bába teendői és kötelessége:

1. A járási bába a főorvos, illető szolgabíró, valamint a járásorvos rendelkezése alatt áll.

2. Főkötelessége a szegény szülőknek ingyen segélyt nyújtani.

3. Rendes szüléseknél csupán a hatáskörébe vágó segélynyújtásra szorítkozik, és sulyos s rendkívüli esetekben, különösen ha műleges szülési segély szükségeltetnék, felelősség terhe alatt köteles idejekorán orvost hivatni, s ha ez szegény-nél s a járásorvos lakhelyétől távol van, a község bíráját felkérni a járásorvosnak elhozatására.

4. Tartozik a lelenzereket s a dajkaságon lévő csecsemőket nyilván tartani s azokra felügyelni, s a körülöttök tapasztalt hiányokat a járásorvosnak jelenteni.

5. Tartozik a gyakorlatában előforduló szülési esetekről a járás- és főorvos által bármikor megvizsgálható naplót vezetni, s abban a rendellenes szülések számát s eredményét különösen feljegyezni, s azt havonként a járásorvosnak bejelenteni.

6. Különös gondot tartozik fordítani a tisztaságra, nehogy általa az emberiség oly roppant veszedelmére szolgáló fertőzés történhessen; minélfogva mielőtt a szülőlő vizsgálatához fogna, kezét chlor-meszes vízben megmosni el ne mulasztja. Ezen rendszabály elmulasztása folytán hivatalától is elmozdítható.

V. Fejezet.

Az állatorvos.

1. A megyei állatorvos főfeladata az állatokat ártalmas és veszedelmes betegségektől megóvni, s ha megbetegedtek, okszerű gyógyeljárásban részesíteni.

2. Ügyel arra, hogy az emberek egészsége beteg állatok által bármi módon ne szenvedjen.

3. Járványos és ragályos betegségeknél, kivált a következőknél: keleti marhavész, lépfene, tüdővész, vérhas, tályogos, torokgyík, juhok rosznemű himlője, lótaknyosság, bőrféreg, rüh és az ebdüh — figyelmezteti az illető hatóságot a barmász rendőri szabályok azonnali életbeléptetésére, s felügyel azok pontos megtartására; oktatja minden alkalommal a barmokkal bánókat arra, mi az állatoknak hasznos és szükséges, s igyekszik a nép által táplált káros előítéleteket eloszlatni.

4. A megyei állattenyésztést figyelemmel kíséri, s tökéletesebbé, jó tanácsal előmozdítani igyekszik.

5. Különös figyelmének tárgyai a megyei marhavásárok, melyeken jelen lenni tartozik.

6. Járvány és ragályos betegség felléptét azonnal a szolgabírónak és főorvosnak jelenteni tartozik; hivatalos kiküldetés esetén azon hatóságnak, melytől a kiküldetés származott, s rendesen havonként a főorvosnak terjeszti be előirt minta szerint jelentést az állatok egészségéről.

7. A megyében csak 3 állatorvosi kerület lévén, a közegészségügyi bizottmány meghatározandja, hogy saját, a bizottmány által megszabadandó kerületén belül mily esetekben tartozik saját fuvarján járni, s mikor fogja azt a községtől kiszolgáltatva kapni.

Hová vezet az államok folytonos adósságcsinálása?

Valóban ideje, hogy ezen kérdés komoly discussio tárgyává tétessék. Mert sajnosan tapasztaljuk, hogy az államok háztartásában évről évre szaporodik a deficit, s Európa napi közönyei mindinkább sürűbben jelezik az államok adósságcsinálását. Es ezen körülmény nem egy-két, de általában a világ minden komolyabban gondolkodó politikusát oda utalja, hogy a fentebb felvetett kérdést, az óriási nagyságu állami föladványt az államok és népek egyetemének érdekében komoly tanulmánya tárgyává tegye, s mielőbbi megoldását követelje.

Igaz ugyan, hogy az adósságcsinálást nem mindig kerülhetik ki az államok. Ezt azonban vagy kulturális czélok elérése végett azon esetre tehetik, ha a befektetendő tőkék productivitását a kölcsön feltételei nem veszélyeztetik; vagy háboru miatt az állam souverainitása alatt álló népek adófizetési képességének számbavételével.

Tagadhatjuk-e, hogy ezen feltételek ignorálásával végrehajtott hitelmiveletek az államélet fejlődését lehetlenné teszik, és a népetet tespedésre kárhóztatják; melynek aztán természetes kifolyása a népek mindinkább elszegényedése s államiságának felbomlása?

Mégis az államok nagy része a fentebb körvonalozott feltételek mellőzésével folyvást óriási hitelmiveletekbe bocsátkozik, s adósságot adósságra halmoz össze, és pedig két évtized óta kizárólag fegyveres erőinek nagymérvű szaporítása czéljából.

Tehát az államok ilyen intenciói folytán nem csupán pénz-, hanem oly mérvű véraldozati terhek is rovatnak a népekre, melyek a munkáskez hiányát gazdaságuk minden ágában mindinkább érezhetővé teszik, s anyagi előhaladásukra nézve színtén gátul szolgálnak.

Néhány év óta e szerint „pénz” és „katonaság” az államok jelszava. E jelszó azonban mindinkább azon tudatra ébredt a népeket, hogy „özös czéljuk: a jól értelmezett szabadság s így a szellemi s anyagi jólét fejlesztése

van lehetlenné téve általa; s hogy a nép csak göboly, melyet hizlálnak azon czélból, hogy adott alkblommal annál óriásabb hatalombákat áldozhassanak a hatalmak szeszélyeinek.

Bűn volna az államok részéről, ha a népek ilyen óntudatra ébredését még ezeval is ignorálnák, miután ez hovatovább a társadalmi rend felforgatásához vezet.

Es mivel indokolják adósságcsinálásukat az államok? Felelet: fegyveres erők szaporításával; melyet ismét azon körülmény tesz szükségessé szerintök, hogy minden állam fegyverkeznek.

Ez okadatolás alapját tehát a féltékenységi képezi; s így méltán kérdezhajuk: vajjon szabad-e pusztán féltékenységből a népek millióit óriási pénz- és véradóval egyre terhelni; s megengedhető-e, hogy az ily ezelem a kulturális érdekek rovására még ezentul is szerepeljen?

Európának ugyan még mindig megvannak a maga sebci. De ha azokat folyvást a „féltékenység” tapasztával borongatják az államok: akkor azok veszélyesebbé válnának biztosan, miután az élet szigorú logikája szerint is a féltékenység gyűlöletet, a gyűlölet elkeseredést, az elkeseredés pedig boszúállást szokott szülni, a mi aztán mulhatlanul háboruhoz vezet.

Az eszélyesség tiltakozik tehát az ellen, hogy az államok féltékenységből egyre fegyverkezzenek, s e czélra adósságot adósságra halmozzanak össze, és a népeknek már is elviselhetlen pénz- és véraldozati terheit egyre növeljék; mert mindez csakis azoknak válik előnyére, kik az államok és népek rovására folyvást gazdagodnak, és mint pénzkirályoknak, óriási kincsük látására a „tel est notre plaisir et tel est notre intérêt!” egyedül műszavak.

De tiltakozik az ellen az államok méltósága is; mert a féltékenységből eredő fegyvercsörgetésnek korántsem a XIX-ik század magasztos eszméinek hódoló államok és népek körében van helye, hanem azon primitív felfogású népeknél, melyek a „megtámadás” jog-érzetén felülemelkedni nem képesek.

Es kérdem: vajjon a solferinói, sadovai és sedani catastrophát is nem az államok egymás iránti féltékenysége s ebből folyó nagymérvű fegyverkezés idézte e elő, midőn a helyett, hogy a véres drámát megelőzőleg a béke érdekében a kiegyenlítés útját egyengették volna, izolált állást foglaltak el, s védelemre gondoltak, de ezért csupán féltékenységből égő kanócczal kezökben csak a viszály kitörését siettették?

Igen! ezen catastropha az államok féltékenységének tulajdonítható. Es el lehetünk rá készülvé, hogy a kölcsönös egyetértésnek folyvást utjába álló féltékenység a hatalmasságoknak fel-felmerülő barátságos kézzszorításai dacára is növelni fogja az államok adósságait, és siettetni a már különben is felhalmozott gyuananyagok kitörését is, melynek elvégre is egy óriási catastropha vetend véget.

Ideje tehát, hogy az ily eshetőségre gondoljanak az államok, s hogy az azt előidéző s fentebb ecsetelt bajok mielőbbi megorvoslásáról gondoskodjanak.

A módok, melyek szerint azokon segíteni lehetne, szerény nézetem szerint a következők volna:

1) mindenek előtt a hatalmasságok kebeléből bekebiróság volna szervezendő, és pedig „Nemzetközi bekebiróság” czim alatt;

2) ezen testület tagjait képeznék az államfők, vagy képviselők, s általvalóik számarányához képest azok tanácsosai szervezeti joggal és annak egy elnök, alelnök és jegyző volna választandó;

3) a testület székhelyét semleges terület kijelölendő, s minden három évben összehívandó; sürgős kérdések esetére azonban rendkívüli ülés volna tartandó;

4) ezen testület hatásköre kiterjedne

a) az államok között felmerülő s egymás között ki nem egyenlíthető nemzetközi kérdésekre belügyeik kizárásával;

b) a háboru megakadályozására és a lefegyverzésre;

c) az államfők és souverainitásuk alatt álló népek között fenforgó viszályoknak csakis tanácsadásképeni kiegyenlítésére az igazság méltányosság alapján a közbeke érdekében;

5) a nemzetközi bekebiróság határozatait nyilvánosan hozandók, és az azoknak ellenszegülő állam ellenében közös actio nyomán fegyveres erő volna alkalmazandó.

Főbb vonásaiban ezek volna tehát az ajánlott módok; s kívánatos volna, hogy es

eszmé
nek. é
tetnén
Államo
tekig.
megk
ralis
óriási
ülne

mény
a lefo
galma
vasha
gyun
lejáts
oly se
nyek
nélkü
volna
tani.
felett
letek
rülm
amaz
tudot
mány
kezle
dalit
külör
hogy
meg.
jegyz
nezet
vala
mind
kell
a je
igy
denik
kand
nem
elége
miná
mig
mény
betel
remé
meg

balp
niek
alisp
Erv
tiszt
fiai,
táro
hogy
czió
egy
teki
mer
hök
dönt
telm
Józs
eme
gon
ingá
vözl
hett
lasz

vegy
mint
ispán
más
kedt

eszmé a sajtó által felkaroltatnék, megvitatatnék, és arra a döntő körök figyelmetessé tennének, annyiival inkább, mivel, ily módon az államok adósságinálása, nem menne a végletekig, a népek pénz- és véráldozati terhei megkönnyítenének; a mikor aztán a kulturális célok előmozdítására meggazdálkodott óriási tőke segítségével az elme és a munka ülne meg diadalát

Kunsch.

A megyei tisztújításról.

A „Zemplén“ mai számát azon reményben veszik kezükbe olvasóink: hogy a lefolyt tisztújítás s az azt megelőző mozgalmak történetét körülmelegesen megolvashassák belőle, azonban kénytelenek vagyunk kijelenteni: hogy az anyag oly bő, a lejátszott szindarab annyira szövevényes, oly sok ellenmondás van benne, s az események egymásutánja annyira logikai rend nélküli: miszerint ép oly sisiphusi feladat volna egy rövid kivonatban kidomborítani, mint elfogulatlan bírálatot mondani felette. A választást megelőző pártértekezletek merev határozatait megdönték a körülmények és magán viszonyok, melyeket amaz alá rendelni igen igen keves ember tudott. Tény: hogy a jobb oldal a bizottmányban nagy többséggel bir s bár értekezletében a jelöltek közé egyetlen baloldalt sem vett fel, mégis mondhatni: — különösen a szolgabírák választásánál — hogy 3 kivétellel baloldaliak választattak meg. Olyanok pedig mint az alispán, főjegyző s mások, közös akarattal, pártszínezet nélkül kiáltattak ki. A főispánnak valamint a kijelölt bizottságnak — mely mind jobboldaliakból állt — dicséretére kell felemlitenünk: hogy főszűrt helyezett a jellem és szakképességre; mert csak is így magyarázható meg: hogy majd mindenik állásra baloldali gondolkodásuak is kandidáltak. Ha a lefolyt tisztújítás nem vonta volna maga után a köz megelégedést, jogosult és nem alaptalan rekriminációk lengnék át jelen sorainkat is, míg így a lehetőleg megnyugtató eredmény előtt el kell némulnunk s az ekébetetözött új megyei épület alatt hinni és remélni a közérdekeink jövő fejlődését és megővését a messze jövőben.

A választást megelőző estén jobb és balpárt által egyaránt — bár az előbbiek részéről némi intriguek után kitüzött alispáni jelölt Dokus Józsefet, s Vladár Ervin főjegyző-jelöltet fáklyás zenével tisztelték meg a két párt azon számos férfiai, kik a pártértekezletek egyoldalú határozataival szemben a végett tömörültek: hogy a főtökintetet kiválólag a kvalifikáció és jellemre fektetendik, s csakis egyenlő ily kvalifikáció mellett veendő tekintetbe a politikai pártszínezetet. És ki merné kétségbe vonni: hogy e nyári felhőként hirtelen kerekedett párt sulya dönté a választásoknál megállapodása értelmében ide vagy oda a mérleget? Dokus József előtt Matolay Viktor szónokolt, ki emelvén a megtiszteltet, mint független gondolkodásu s azon napok kísérteteinek ingadozás nélkül ellenállt hazafit. Az üdvözlő szavakra, amennyire a zajban kivethették Dokus József következőleg választott:

„E legmagasabb polgári megtiszteltetésért vegyék önök hálás köszönetemet. Én úgy is mint polgár s úgy is mint e megye eddigi alispánja mindig a pártok kibékítése s az egy más ellen állított érdekek kiegyenlítésére törekedtem és munkáltam. Ha a bizalom jövőre is

ez alispáni székbe helyez, ugyanaz leendő törekvésem feladata, s egyszersmind oda igyekvendem: hogy tisztviselői állásomat felülről mint alulról egyaránt minden befolyástól megóvhaszam.”

Többszörös „éljen“ kíséré az elmondott szavakat, melyek után a fáklyás tömeg a „Vadászkürt“ vendéglő elé vonult, hol Vladár Ervin volt szállva. A szónoki szerepet itt már Zombory Gedő megyaszóci ref. pap vevé át s csengő érces hangon így szólott körülbelől:

„Tisztelt honfi! Eljöttünk mi a zemplén megyei baloldal s a jobb oldalnak hozzánk csatlakozott független gondolkodásu tagjai: hogy megadjuk multadért s a jövőben hozzád kötött szép reményekért az állampolgárt érhető legnagyobb megtiszteltetést. Eljöttünk fáklyák fénye mellett: hogy jelképezze ez azt, miszerint a földön — hol egykor az alkotmány és szabadság legoriasibb bajnokainak lánglelke lobogott — még nem aludt ki a férfi szívéből, az elismerés a szabadon és függetlenül gondolkozó magyar jellemek iránt és tisztület amellyel adozunk neked ki elég lelki önállósággal bírál kilépni a merev pártérdekek kötelekeiből. A pártérdek, a merev pártfegyelm, mely nem néz tehettséget, hon és ügyeszeretét csak pártérdeket azou lánca, mely ott szorít a szíven hol a nemzetnek leginkább fáj; mérég, mely mérgecsiti, teljesíti a nemzet sebet, s megromlását lassan de biztosan készíti elő. Önállóság, szabad gondolkodás a szabadság oszlopa, s mint egykor d' Arc Johanna tüzd ki rá annak lobogóját: hogy megmentsd közöttünk a közéletet... És eljöttünk üdvözölni téged, mint megyénk leendő főjegyzőjét, s üdvözléseknél erősen tör fel keblünkben az óhajlás: vajha ama szép időket jegyezhetnéd fel megyénk jövőjének évkönyvébe, midőn e megye termében először szólalt fel ama lánglelek, jelenleg messze föld vándora, kinek ajkain a szabadság, egyenlőség és magyar testvériség szent eszméi úgy szólaltak meg, mint eget földet rázó mennydörgés s alapjában összedöntötték az ódon államélet korhadó épületét. Légy a hon és nemzet felvirágzásának ünnepeit feljegyzője. Elj sokáig!”

Zombory Gedő athatott meleg szavaira Vladár Ervin, következőleg választott:

Ezen legszebb polgári megtiszteltetés okát hajlandó vagyok inkább önök baráti érzelmeinek kifolyásául tekinteni, mint eddigi érdemeim megjutalmaztatásának. Ha azonban a közönség bizalma a megye főjegyzői tiszttségét reám ruházandja ez által alkalmas és módos leendő munkásságom kifejtésére is melyet minden alkalommal e megye s közvetve a haza jólétének és boldogságának előmozdítására fogok irányozni. Fogadják e kitüntetésért hálás köszönetemet.”

Erre egy hosszas „éljen“ bezárta az ünnepélyt. A még égő fáklyák az insurgensek emlékoszlopa előtti téren máglyába rakattak, melyek az éji szellőtől élesztve hatalmas lángnyelveket öltének bevilágítva a hólepte tért mindenfelé.

Ez volt a tisztújításnak költői része, a prozai, mely a választás eredményét mutatja, alább következik.

A gyűlés egyéb határozatait valamint az állandó bizottság névjegyzékét jövő számunk hozandja.

A megválasztott tisztviselők névsora:

Alispán: Dokus József
Főjegyző: Vladár Ervin
Főügyész: Barthos Tivadar
Első aljegyző: Kálnásy Sándor
Másod aljegyző: Dokus Gyula
Pénztárnok: Csizsár Gábor
Számvevő: Kossuth Gusztáv
Főlevéltárnok: Göeze Tamás
Segéd levéltárnok: Farkas József
Arva törv. széki írnok: Spilenberg Gábor
Ülnökök: Vass Gyula
          Albert Pál
Közyám: Stepan Gyula
Közig. Kiadó Fekete Emül
Igtató: Pehovits Gusztáv

Arva törv. széki ígtató: Bárczy József

Kiadó: Janesó Gyula

Irattárnok: Takács György

Várnagy: Palóczy László

Írnokok: a Közigazgatásnál:

Fabinyi Gyula

Fonyi Árpád

Balogh János

Laacsny Miklós

Horváth István

Danilovits Antal

Serák János pénzt. írnok

Reiner József számve. írnok

Lehoczky József levélt. írnok

Zelényi Lajos főügyész írnok

Arva törv. írnok: (Olesváry Béla

Demko István

Főorvosok egyenlő ranggal

Dr. Chyzer Kornel

Dr. Veisz Armin

Állatorvosok:

Alvideki állatorvos: Kemecey Ferencz

Felvideki: Borcsik Gyula

Központi: Koczaurek Ferencz

Felvideki mérnök: Czibur Vilmos

Alvideki mérnök: Koczok László

Szolgabírák:

Szerencsi kerületben Zábráczy Miklós, segédje: Sára István, j. orvos Paczauer Adolf, csendbiztos Pálkuthy Endre, születő: Tothpápay Krisztina, utbiztos: Nagy Ferencz.

Tokaji kerületben: szolg. Szabó Lajos, segéd: Mattyasovszky Albert, j. orvos: Klein Zsigmond, csendbiztos: Sikorszky Dániel, születő: Brecka Anna, utbiztos: Láczy Antal.

S. a. Ujhelyi kerületben szolg. Hericz Márton, segéd: Éva Kálmán, j. orvos: Pápay Vilmos, csendbiztos: Safranovits Ferencz, születő: Dioszeghy Katalin, utbiztos: Szakácsy Miklós.

K. Helmecei kerületben: szolg. Füzy Károly, segéd Bárczy Bertalan j. orvos Klumo Menyhért, Ricsén: Frieder Zsigmond, csendbiztos: Göeze Miklós, születő: Tóth Jánosné, utbiztos: Kegyóssy Kálmán.

Gálszécsi kerületben: szolg. Payzoss Andor, segéd: Debreczeni Ferencz, j. orvos: Obláth Mór, csendbiztos: Okruczky Antal, Kanta Vilmos születő: Moszely Mária, utbiztos: Ternyey Tamás.

N. mihályi kerületben: szolg. Kazinczy János, segéd: Füzesséry Tamás, j. orvos: Reisz Gedeon, csendbiztos: Ujfalussy János, születő: Rusky Teréz, utbiztos, Szirmai Károly.

Homonna kerületben: szolg. Ujfalussy Mihály, segéd: Isépy Béla, Gerzanicz Béla, j. orvos Thoman Dávid, születő Kolbenhayer Anália, csendbiztos: Kecskóvszky Antal, utbiztos, Dely János.

Sztropkai kerületben: szolg. Füzesséry Gyula, j. orvos Grünblath, lak. Sztakcsin, csendbiztos: Fajdt Rudolf, születő Timauer Regina, utbiztos Kormány Mihály.

Varannói kerületben: szolg. Füzesséry György, segéd: Bistey Lajos, j. orvos: Hodoly Elek, csendbiztos; Füzy István, utbiztos: Réteghy István, születő: Neumerker Zsuzsanna.

Nyílt tér.

Gyógyszerész segéd kerestetik.

Egy ifju, ki a gyógyszerészi pályára lépni szándékozik, kedvező feltételek mellett alkalmazást nyerhet Somogyi Mihály gyógyszerésznél Szikszón. Abauj megyében.

BORÚTH ELEMÉR,
főlévelő szerkesztő és kiadótulajdonos.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A sáros pataki téglas cserép-gyár folyó év január 8-ra kitűzött bérbeadása — közben jött körülmények miatt — elhalasztván, újabb bérbeadás f. január hó 22-én reggeli 9 órakor S. nagy Patak városházánál fog megtartani.

Patak, 1872. január 11.

Somossy Imre
közbirt. jegyző.

Egy vagy két GYAKORNOK

Valláskülömbőség nélkül a s. a. ujhelyi könyvnyomdában minden perczben felvételik.

Eziránt értekezhetni a könyvnyomdában

Magyar éjszakkéleti vasut.

Hirdetmény.

Az alólirt vezérigazgatóság a t. cz. közönség tudomására hozza, miszerint a s. a. ujhely-legenye-mihályi vonalrész Legenye-mihályi állomással 1872. évi január hó 7-ik napján a közforgalomnak át fog adadni.

Ezen állomás személyek-, podgyász-, gyorsáru- és terhek-szállítására van berendezve.

A menetrend már közhírré van téve. Kelt Pesten, 1872. évi január hóban.

A vezérigazgatóság.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. k. közmuuka és közlekedési miniszterium 1871-ik évi november hó 22-én kelt 18497. sz. intézménnyel a bodrogi 1. 1. 3. 6. 8 és 15 sz. új és 11 és 13 sz. régi átmetszésekben engedélyezett kiemelési munkálatoknak biztosítására egy újabb zárt ajánlati tárgyalásnak megtartása rendeltetett el.

A kiadandó kőb mennyiség

a I. rétegben 10532 3' 9" — 18958 ft 71 krral
a II. " 13468 3' 5" — 28072 ft 99 "
a III. " 20296 3, 0" — 78526 ft 51 "

Összesen 44297 4 2 — 125559 ft 21 krral

Ezen föld kiemelési munkálatok kiadásának biztosítására 1872-ik évi január 31-én délelőtti 9 órakor Sárospatakon az alólirt mérnöki hivatalnál zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni.

Felkérletnek vállalkozni kívánók, ezen munka felvállalására vonatkozó, kellő bélélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat ellátva a vállalati egész összegnek 5% bánatpénzzel, vagy ugyan annyi értékű magyar állampapírral, a tőzsdei ár szerint számítva a fent kitett napon reggeli 9 óráig az alólirt hivatalhoz ezimezve azon felirattal „Zárt ajánlat a bodrogi átmetszési föld munkálatokra“ ellátva és kelőben bepecsételve beküldeni, vagy személyesen elhozni.

A zárt ajánlatokban nemcsak számokkal és betűkkel tisztán kiírandók a

kőbölcsenti ajánlati árak, hanem még határozottan ki is jelentendő, hogy ajánlattevő az ezen vállalatra vonatkozó általános és részletes építési feltételeket ismeri és magát azoknak minden kifogás nélkül aláveti.

Később beküldött, vagy a fentebbi feltételeknek meg nem felelő ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Ugyan ezen alkalommal fog a nagyméltóságú m. k. közmuuka és közlekedési miniszterium f. é. augusztus hó 9-én kelt 17,000 sz. intézvényével engedélyezett következő tiszai átmetszésekénél u. m.

a 36 sz. átmetszésnél III-ik réteg 1510—2—7303 ft 64 kr.

a 41 sz. átmetszésnél III-ik réteg 1198—1—6—5796 ft 12 kr.

a 45 sz. átmetszésnél III-ik réteg 787—3—0—3809 ft 43 kr.

Összesen III-ik réteg 3897—0—6—1691 ft 24 kr.

teljesítendő föld kiemelési munkálatok ki-

adásának biztosítására, ugyancsak a fentebbi feltételek mellett: szintén zárt ajánlati tárgyalás tartatni.

Ezen utóbbi vállalatra vonatkozó árvek és részletes feltételek alólirt hivatalnál a rerdes hivatalos órákban megtekinthetők.

Sárospatak 1871. december 18-án.
a II-ik folyamosztály m. k. mérnöki hivatal.

Eladás.

N. Rozvány községében, 800—1000 mázsára menő jó minőségű anya- és sarkuszéna, valamint 50—50 mázsa nyomtatott árpa és zabszalma szabad kézből eladandó; az eladásiár, és fizetési feltételek iránt, a t. cz. venni szándékozóknak alólirt, mint tulajdonos, felvilágosítással—írásban vagy szóval — bármely időben szívesen szolgál S. a. Ujhelyben.

2—3

Kottán György.

Első magyar-gacsországi vasut

Legenye-Mihályi Homonnai része.

MENETREND

a személy-szállító vonatok számára.

Érvényes 1871. Deczember 25-től fogva további intézkedésig.

Homonna felől Legenye-mihályi felé 3 számú vegyes vonat indul

Homonna	—	—	5 óra 51 p. délelőtt
Órmező	—	—	7 " 17 p. "
Nátafalva (megálló hely)	—	—	7 " 31 p. "
Nagy-Mihály	—	—	8 " 10 p. "
Bánóc	—	—	8 " 44 p. "
T. Terebes Gálszécs	—	—	9 " 21 p. "
Velejte (megálló hely)	—	—	10 " 15 p. "
Legenye-Mihályi (vendéglő) érkezés	—	—	10 " 29 p. "

Legenye-mihályi felől Homonna felé indul

Legenye-mihályi (vendéglő) indul	—	—	1 óra 1 p. délután
Velejte (megálló hely)	—	—	1 " 21 p. "
T. Terebes Gálszécs	—	—	2 " 6 p. "
Bánóc	—	—	2 " 43 p. "
Nagy-Mihály	—	—	3 " 27 p. "
Nátafalva (megálló hely)	—	—	3 " 52 p. "
Órmező	—	—	4 " 13 p. "
Homonna (érkezés)	—	—	4 " 39 p. "

Az igazgatóság.

Árleszállítása

a Kempner Fülöp főraktárában Kassán lévő

VARRÓGÉPEKNEK

készpénz fizetés mellett 5% vagy havi részletekben 10 frtjával.

Eredeti Singer családi czélokra	95 frtjával.
" " összes eszközökkel és elzáró szekrényvel	103 "
" " Medium női szabók részére	120 "
" " Cloth férfi szabók részére	120 "
Wheeler és Wilson ang. kihuzó asztallal	65 "
I. " " aranyozott elzáró szekrényvel	75 "
II. " " " furagott asztallal	80 "
III. " " " ékes álvánnyal vastagon megezüstölve	100 "
IV. " " " hengerkészülettel, vastagon megezüstölve, csinos butor	120 "
Eredeti Howe E B. 110 ftjával	C. 120 "
" Grower és Baker	95 "
Kézi varrógép (Doppelstechstich)	45 "

Teljes jótállás. — Tanítás ingyen.

A valódi angol Wheeler és Wilson csak fenti cégénél kaphatók.

Vidéki megrendelések lelkümmertesen teljesítetnek.

Előfizetési ár:
Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 k.
Előfizetési pénzek valamint minden közlemény a szerkesztőséghez S. A. Ujhelybe bérmeutv. küldendők.
Kéziratok nem adhatnak vissza.
Nyílt térben egy sor 10 kr.

ZEMPIÁN

Közlöny a társasélet, közgazdászat s irodalom köréből.

Hirdetési díj:
3 hasábos petn sor egyszeri hirdetésnél 5 kr.
T. bszűréssel később, Bélyeg díj mindig 30 kr.
Előfizetések és hirdetések felvételnek Lóvy A. könyvtároskodásában és a szerkesztőségénél.

2-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN KEDDEN.

III-ik évfolyam.

Pesti terménytőzsde
november 5.

Terményárak	ftos	v. mázsa
Buza) bányai	85	7 15 7 20
" "	86	6 95 7 15
" "	87	6 95 7 15
" "	88	6 95 7 15
Árpa malátának	72	2 65 3 -
Zab	2 75	3 5
" 2-od rangu	50	1 80 1 80
Kukorica bányai	-	-
" 2-od rangu	-	-
Bab	85	4 15 4 20
Káposzt. rejeze	75	7 62 7 75
" bányai	75	40 7 50

Zempléni, s felső magyarárhoni vállalatok
résztulaj. árólyam

C z é g	Ala. sz. kult. ért.	Név. sz. fiz.	Be. Árfolyam
Zempléni hitelbank	1869 200	100	100 140 - 150
Felső m. hitelbank	1368 100	70	140 - 180
Ungvári hitelbank	1869 200	112	175 - 180
Népbank Kassa	1871 50	25	33 - 35
Népbank S. A. Ujhely	1870	200	200
S. A. Ujhelyi takarékpénztár	1866 200	200	200
Egerjési	1845 105	105	800 - 850
Tokaji	"	"	"
N. mihályi	"	"	"
Homonnai	"	"	"
Gálszécsi	"	"	"

Videki terményárak
Jegyzet. vásár

Plac z	Buza	Rozs	Árpa	Nab	Kukorica	Tészta	Zsasz	Malta
S. A. Ujhely	5 10	3 60	2 80	1 80	4 -	37	52	
Ungvár	6 10	3 80	2 35	2 40	4 -			
Egerjés	5 70	3 65	2 85	1 50	3 50	24		
Kassa	7 20	4 80	3 60	2 40	3 80			
M. Sziget	6 25	4 30	3 50	1 60	5 -			
Szatmár	5 20	3 25	2 30	1 80	2 80	28	40	
Nyiregyháza	5 80	3 -	2 30	1 90				
Miskolcz								
Debreczen								

K Ö Z L E K E D É S

a magyar északkeleti vasut szerencs-ujhelyi pályarészén.

Szerencs	Érkezik			
	I. Osztály	II. Osztály	III. Osztály	IV. Osztály
B. Keresztur	10 ó. 7 p. d. e. 7 ó. 36 p. d. e.	9 ó. 45 p. d. e. 7 ó. 10 p. d. e.		
Liszka Tolcsva	10 ó. 35 p. d. e. 6 ó. 8 p. "	10 ó. 45 p. d. e. 7 ó. 10 p. d. e.		
Sárosatak	11 ó. 10 p. d. e. 8 ó. 46 p. "	11 ó. 15 p. d. e. 8 ó. 51 p. "		
S. A. Ujhely	11 ó. 31 p. d. e. 9 ó. 13 p. "	12 ó. 04 p. d. e. 9 ó. 42 p. "		
S. A. Ujhely	Indul			
Sárosatak	4 ó. 40 p. reg. 2 ó. 53 p. d. u.	4 ó. 45 p. " 2 ó. 59 p. d. u.		
Liszka Tolcsva	5 ó. 10 p. " 3 ó. 26 p. d. u.	5 ó. 20 p. " 3 ó. 36 p. d. u.		
B. Keresztur	5 ó. 43 p. " 4 ó. 03 p. d. u.	5 ó. 49 p. " 4 ó. 08 p. d. u.		
Szerencs	6 ó. 10 p. " 4 ó. 34 p. d. u.			
Miskolcz				
Pest				

Javaslat

a megyei közegészségügy hatósági terveze tárgyában

II. Fejezet.

A megyei főorvosok.

Chyzer Kornél zempléni megyei főorvostól (Vége)

A főorvosnak a közegészségügyi bizottságnak a közegészségügyi tárgy feletti hatásköre következő:

- Minden közegészségügyi tárgy feladatára tisztán kőréhez szabott módon közreműködik, az orvosrendőri vizsgálatokat az illető járás tisztviselőjének közbenjárása és a járás vagy kerület orvosának segédlete mellett a fenálló szabályok értelmében teljesíti, s azoknak a járásorvosok általi és mimódoni teljesítéséről szemlélesen és bármikor meggyőződik.
- Felügyel a közegészségügyi bizottságnak által kijelölt középületek s egyéb közhelyek egészségügyi feltételeire.
- Indítványba hozza a helyi járvány és ragályos betegségek megelőzésére szolgáló rendszabályokat, sily esetek alkalmazásával a helyszínen is megjelenven, intézkedik.
- Felügyeletet gyakorol az állatjárvány-törvények és rendeletek szigorú megtartására.
- Gondoskodik a himlőoltás sikeres eszközöléséről, s előterjesztést tesz a közegészségügyi bizottságnak az oltási körtök beosztása és oltó-orvosok kinevezése iránt.
- Felügyel a hatósági területén létező, s a közegészségügyi bizottságnak által kijelölt egészségügyi és jótékony köz- és magán intézetekre.

7. Felügyel a nyilvános és magán élélmész egészségügyi feltételeire, névszerint a tápszeres és italok minőségére.

8. Felügyel a letelepedő és dajkaságra kiadott gyermekek kellő ápolására.

9. Figyelmének tárgyát képezik hatósága területének fürdői és ásványvizei.

10. Felügyel a hatósága területén levő összes egészségügyi személyzetre, s nyilván tartja azt.

11. Hatóságának kormányzata utján évnegyedenként jelentést küld a belügyminiszteriumhoz, az előírt minta szerint, s ugyanazt a megyei közegészségügyi bizottságnak bemutatja.

12. Nemesak az alyspánnal, de a járási főtitkárrel is egyenesen érintkezhetik, s azt közegészségügyben megkereshetik.

13. Felügyel a szegény betegek gyógyításának az illető orvosok általi eszközölésére és a kuruzslás megszüntetésére, s átviszsgálja és nehézményíti a fenálló rendeletek értelmében a gyógyszerárak által évnegyedenként beküldött számlákat és vényeket, s azokat hatósága utján a kormányzatnak terjeszti fel.

14. Felügyel a gyógyszerárakra s azoknak törvényes kezelésére, valamint a mérges anyagokkal és titkos szerekekkel való kereskedésre.

15. A katonai és honvédujncsozásban közreműködik.

16. A letelepedő egészségügyi személyek okleveleit megvizsgálja, láttaozza, beiktatja és kihirdetés végett a megyei bizottsághoz terjeszti.

17. Felügyel arra, hogy az országos és hatósági rendszabályok megtartatnak-e a magán- és közéletben.

18. Összeállítja a népszegély mozgalma iránti jelentéseket, a dajkaságon

lomra és halálózásra vonatkozó statisztikai adatokat.

19. Megvizsgálja s képesítési igazolványt nyújt elállítja azon községek u. n. paraszt bábáit, melyekben okleveles szülésznő nem lakik.

20. Minden hivatalos eljárásról naplót, illetőleg jegyzőkönyvet vezet, melyet mint szintén a hozzá érkezett közegészségügyi rendeleteket és jelentéseket időszori rendben tartani, s hivatala számára őrizni és utódjának átadandó köteles.

III. Eejezet.

A járás vagy kerületi orvos.

A járásorvos hatásköre következő:

- A járásorvos területében a megyei főorvos helyettesének tekinthető, ki mind azon tárgyakkal foglalkozik, melyeknek főfelügyeletét és igazgatását a megyei főorvos végzi; sőt ő reá ezek még közvetlenül tartoznak, amennyiben ő a közegészségügyi szabályoknak nemesak felügyelője, de nagyrészt végrehajtója is. Jelestül kiemelendők a következők:
- Végez mindennemű orvosrendőri vizsgálatot, melyet akár a főorvos, akár a járási szolgabíró hozzá utasít; akár időnkénti feladatához tartozik, vagy saját beiktatásból teszi.
- Végzi a rendőri hulla-boncolásokat.
- A szegény betegeket ingyen gyógyítja, a fenálló utasítás értelmében, s hozzájárul a község által szolgáltatott előfizetés díj nélkül meggy ki.
- A himlőoltást végzi, s gondoskodik arról, hogy védőanyagát a község el ne fogyjon.
- Járásiának letelepedő, a dajkaságon

lévőket s nyomorultakat nyilván tartja körutjai alkalmával meglátogatja, s hogy léttől meggyőződik s jelentést tesz.

7. Járvány esetén, melynek kitérését a főorvosnak azonnal jelenteni tartozik, a helyszínén a kórt megvizsgálva, a főorvos megérkezéig is intézkedik, s a járványos helyeket ismételve és hivatalból meglátogatja.

8. A szolgabírói hivatal által megjelölt kórházakat hetenkint megvizsgálja, s a bujaktórosoknak gyógyítása iránt intézkedik.

9. Felügyel járásának borbélyműhelyeire s bábáira, nehogy az illetők képeességüket meghaladó orvoslásokba ereszkegyenek.

10. Oktatja évenként a községeknél nem okleveles szülésznőit, s azokra különösen felügyel.

11. Felügyel a közhelyekre, a jótékony intézetekre, a tápszerek és italok minőségére egészségügyi tekintetben, és a gyógyszerárakra.

12. A fentiekről s általában járásának minden egészségügyi mozzanatáról és változásáról naplót, illetőleg jegyzőkönyvet vezet, melynek kivonatját az előirt minta szerint havonként a főorvoshoz felteszteni tartozik.

13. Órzi a megyének leltár mellett átvett műszereit, s felelős érettek, és gyűjti időszori rendben a hivatalához érkezett közegészségügyi rendleteket, melyeket rendszerint tartani és utódjának átadni tartozik.

14. A járás-orvos közvetlenül csak a járás főtisztviselőjével érintkezik. kiknek, mint szintén az alispánnak utasításai szerint eljárni tartozik.

15. A szolgabírótól hozzá utasított anyakönyvi másolatokból készíti a népeségi mozgalmat és halálozás statisztikáját, s azt a főorvosnak beterjeszti.

16. Nyilván tartja járásának összes egészségügyi személyzetét, s az ebben történt változásokat a főorvosnak bejelenti.

IV. Fejezet.

A járási bába kerületi bába.

A járási bába teendői és kötelessége:

1. A járási bába a főorvos, illető szolgabíró, valamint a járásorvos rendelkezése alatt áll.

2. Főkötelessége a szegény szülőknek ingyen segílyt nyújtani.

3. Rendes szülesséknél csupán a hatáskörébe vágó segélynyújtásra szorítkozik, és súlyos rendkívüli esetekben, különösen ha műleges szülessi segély szükségelhetne, felelősség terhe alatt köteles idejekorán orvost hivatni, s ha ez szegénynél s a járásorvos lakhelyétől távol van, a község bíráját felkérni a járásorvosnak elhozatására.

4. Tartozik a lelenzeket s a dajkaszágon lévő csecsemőket nyilván tartani s azokra felügyelni, s a körülöttök tapasztalt hiányokat a járásorvosnak jelenteni.

5. Tartozik a gyakorlatában előforduló szülessi esetekről a járás- és főorvos által bármikor megvizsgálható naplót vezetni, s abban a rendellenes szülessék számát s eredményét különösen feljegyezni, s azt havonként a járásorvosnak bejelenteni.

6. Különös gondot tartozik fordítani a tisztaságra, nehogy általa az emberiség oly roppant veszedelmére szolgáló fertőzés történhessen; minélfogva mielőtt a szülőt vizsgálatahoz fogna, kezeit chlor-meszes vízben megmosni el ne mulasztja. Ezen rendszabály elmulasztása folytán hivatalától is elmozdítható.

V. Fejezet. Az állatorvos.

1. A megyei állatorvos főfeladata az állatokat ártalmas és veszedelmes betegségtől megóvni, s ha megbetegedtek, okszertű gyógyeljárásban részesíteni.

2. Ügyel arra, hogy az emberek egészsége beteg állatok által bármi módon ne szenvedjen.

3. Járványos és ragályos betegségek-nél, kivált a követezőknél: keleti marhavész, léptene, tüdővész, vérhas, tályogos, torokgyík, juhok rosznemű himlője, lótaronyosság, bőrféreg, rüh és az ebdűh — figyelmezteti az illető hatóságot a barmász rendőri szabályok azonnali életbe léptetésére, s felügyel azok pontos megtartására; oktatja minden alkalommal a barmokkal bánókat arra, mi az állatoknak hasznos és szükséges, s igyekszik a nép által táplált káros előítéleteket eloszlatni.

4. A megyei állattenyésztést figyelemmel kíséri, s tökélet bítését, jó tanácsal előmozdítni igyekszik.

5. Különös figyelmének tárgyai a megyei marhavásárok, melyeken jelen lenni tartozik.

6. Járványos és ragályos betegség fellépté azonnal a szolgabírónak és főorvosnak jelenteni tartozik; hivatalos kiküldetés esetén azon hatóságnak, melytől a kiküldetés származott, s rendszeren havonként a főorvosnak terjeszti be előirt minta szerint jelentést az állatok egészségéről.

7. A megyében csak 3 állatorvosi kerület lévén, a közegészségügyi bizottmány meghatározandja, hogy saját, a bizottmány által megszabandó kerületén belül mily esetekben tartozik saját fuvarján járni, s mikor fogja azt a községtől kiszolgáltatva kapni.

Hová vezet az államok folytonos adósságcsinálása?

Valóban ideje, hogy ezen kérdés komoly discussio tárgyává tétessék. Mert sajnosan tapasztaljuk, hogy az államok háztartásában évről évre szaporodik a deficit, s Európa napi közönyei mindinkább sürűbben jelezik az államok adósságcsinálását. Es ezen körülmény nem lyabban gondolkozó politikusát oda utalja, hogy a fentebb felvetett kérdést, az óriási nagyságu állami föladványt az államok és népek egyetemének érdekében komoly tanulmánya tárgyává tegye, s mielőbbi megoldását követelje.

Igaz ugyan, hogy az adósságcsinálást nem mindig kerülhetik ki az államok. Ezt azonban vagy kulturális célok elérésé végett azon esetre tehetik, ha a befektetendő tőkét productivitást a kölcsön feltelei nem veszélyeztetik; vagy háboru miatt az állam souverainitása alatt álló népek adóztatási képességének szabályozásával.

Tagadhathatjuk-e, hogy ezen feltételek ignorálásával végrehajtott hitelmeveletek az államélet fejlődését lehetlenné teszik, és a népeket tepsedésre kárhoztatják; melynek aztán természetes kifolyása a népek mindinkább elszegényedése s államiségának felbomlása?

Mégis az államok nagy része a fentebb körvonalozott feltételek mellőzésével folyvást óriási hitelmeveletekbe bocsátkozik, s adósságot adósságra halmoz össze, és pedig két évtized óta kizárólag fegyveres erőinek nagymérvű szaporítása czéljából.

Tehát az államok ilyenén intenciói folytán nem csupán pénz-, hanem oly mérvű véráldozati terhek is rovatnak a népekre, melyek a munkaköz hiányát gazdaságuk minden ágában mindinkább érezhetővé teszik, s anyagi előhaladásukra nézve színtelen gátú szolgáltnak. Nehány év óta e szerint "pénz" és "katonaság" az államok jelszava. E jelszó azonban mindinkább azon tudatra ébreszti a népeket, hogy "özös czejelük" a jól értelmezett szabadság s így a szellemi s anyagi jólét fejlesztése

van lehetlenné téve általa; s hogy a nép csak göbböly, melyet hizlalnak azon czélból, hogy adott alkiblmmal annál óriásabb hatalombákat áldozhassanak a hatalmak személyesnek.

Bűn volna az államok részéről, ha a népek ilyenén öntudatra ébredését még ezen a megkötés nélkül, miután e hóvatorább a társadalmi rend fölforgatásához vezet.

Es mivel indokolja adósságcsinálásukat az államok? Felelet: fegyveres erők szaporításával; melyet ismét azon körülmény tesz szükségessé szerintök, hogy minden állam fegyverkezik.

Ez okadatolás alapját tehát a feltételek képezi; s így méltán kérdezhetjük: vajjon szabad-e pusztán feltételekességből a népek millióit óriási pénz- és véráldozat egyre terhelni; s megegedhető-e, hogy az ily üzletem a kulturális érdekek rovására még ezentúl is szerepeljen?

Európának ugyan még mindig megvan a maga sebci. De ha azokat folyvást a "feltételekesség" tapasztalva borongatják az államok: akkor azok veszélyesekké válnak biztossan, miután az élet szigoru logikája szerint is a feltételekesség gyűlöletet, a gyűlölet ekkeseredést, az ekkeseredés pedig bosszallást szokott szülni, a mi aztán mulhatatlan háboruhoz vezet.

Az eszélyesség tiltakozik tehát az ellen, hogy az államok feltételekességből egyre fegyverkezzenek, s e czélra adósságot adósságra halmozzanak össze, és a népeknek már is elviselhetlen pénz- és véráldozati terheit egyre növeljék; mert mindez csakis azoknak válik előnyére, kik az államok és népek rovására folyvást gazdagodnak, és mint penzkirályoknak, óriási kincsük látására a "tel est notra" plaisir et tel est notre int-rett! egyedül műszavak.

De tiltakozik az ellen az államok méltóságis is; mert a feltételekességből eredő fegyvercsörgétsének korántsem a XIX-ik század gazdaságos eszméinek hódoló államok és népek körében van helye, hanem azon primitív fölgásu népeknél, melyek a "megtámadás" jogéretzen felülmelkedni nem képesek.

Es kerdem: vajjon a soiferinói, sadovai és sedani catastropha is nem az államok egy más iránti feltételekessége s ebből folyó nagymérvű fegyverkezés idézte e elő, midőn a helyett, hogy a véres drámát megelőzőleg a béke érdekében a kiegyenlítés útját egyeztetik volna, ismét állást foglaltak el, s védelemre gondoltak, de ezért csupán feltételekességből egókanocszal kezökben csak a vizsaly kitörését siettették?

Igen! ezen catastropha az államok feltételekességének tulajdonítató. Es el lehetünk rá készülvé, hogy a kölcsönös egyetértésnek folyvást útjába álló feltételekesség a hatalmasságoknak fel-felmerülő barátságos kszszorításai dacára is növelni fogja az államok adósságait, és siettetni a már különben is felhalmozott gyuananyagok kitörését is, melynek elvégre is egy óriási catastropha vetend véget.

Ideje tehát, hogy az ily eshetőségre gondoljanak az államok, s hogy az azt előidéző s fentebb esetetel bajok melőbbi megorvoslásáról gondoskodjanak.

A módok, melyek szerint azokon segíteni lehetne, szerény nézetem szerint a következők volnaának:

1) mindenek előtt a hatalmasságok kebeli békebírósság volna szervezendő, és pedig "Nemzetközi békebírósság" czim alatt;

2) ezen testület tagjait képeznek az államfők, vagy képviselők, s aliatvalóik számarányához képest azok tanácsosai szervezati joggal és annak egy elnök, alelnök és jegyző volna választandó;

3) a testület székhelyét semleges terület kijelölendő, s minden három évben összehívandó; sürgős kérdések esetére azonban rendkívüli ülés volna tartandó;

4) ezen testület hatásköre kiterjedne a) az államok közötti felmerülő s egymás között ki nem egyenlíthető nemzetközi kérdésekre belügyeik kizárásával;

b) a háboru megakadályozására és a lefegyverzésre;

c) az államfők és souverainitásuk alatt álló népek közötti fenforgó viszályoknak csakis tanácsadásképeni kiegyenlítésére az igazság méltányosság alapján a közbéke érdekében;

d) a nemzetközi békebírósság határozatait nyilvánosan hozandók, és az azoknak ellen-szegülő állam ellenében közös actio nyomán fegyveres erő volna alkalmazandó.

Főbb vonásaiban ezek volnaának tehát, és ajánlott módok; s kívánatos volna, hogy es

esze a saját által felkaroltatnék, megvitattatnék, és arra a döntő körök figyelmeztetésétől, hogy az ügyek, amelyekről a bíróságok ítélni fognak, az államok adósságszolgálatára, nem mindegyikük, a népek pénz- és véráldozati terheit megkönnyíttetének; a mikor aztán a kulturális célok előmozdítására meggazdálkodott óriási tőke segítségével az elme és a munka után meg diadalát

Kunsch.

A megyei tisztújításról.

A "Zemplén" mai számát azon reményben veszik kezükbe olvasóink: hogy a lefolyt tisztújítás s az azt megelőző mozgalmak történetét körülmenyesen megolvashassák belőle, azonban kénytelenek vagyunk kijelenteni: hogy az anyag oly bő, a lefolyt tisztújításról annyira szövevényes, oly sok ellenmondás van benne, s az események egymásutánja annyira logikai rend nélküli: miszerint ép oly sisiphusi feladat volna egy rövid kivonatban kidomborítani, mint elfogulatlan bírálatot mondani felette. A választást megelőző pártértekezletek merev határozatait megdönték a körülmények és magánviszonyok, melyeket amaz alá rendelni igen keves ember tudott. Tény: hogy a jobb oldal a bizottmányban vagy többséggel bír s bár értekezletében a jelöltek közé egyetlen baloldalt sem vett fel, mégis mondhatni: — különösen a szolgabírák választásánál — hogy 3 kivételével baloldaliak választattak meg. Olyanok pedig mint az alispán, főjegyző s mások, közös akarattal, pártszínezet nélkül kiáltattak ki. A főispánnak valamint a kijelölt bizottságnak — mely mind jobboldaliakból állt — dicséretére kell felemlitenünk: hogy fősúlyt helyeztet a jellem és szakképességre; mert csak így magyarázható meg: hogy majd mindenik állásra baloldali gondolkodásuak is kandidáltak. Ha a lefolyt tisztújítás nem vonta volna maga után a köz megelégedést, jogosult és nem alaptalan rekláminációk lengenek át jelen sorainkat is, míg így a lehetőleg megnyugtató eredmény előtt el kell némulnunk s az eképbetetőzött új megyei épület alatt himni és remélni közértekeink üdvös fejlesztését és megővését a messze jövőben.

A választást megelőző estén jobb és balpárt által egyaránt — bár az előbbiek részéről némi intriguek után kitűzött alispáni jelölt Dokus Józsefet, s Vladár Ervin főjegyző-jelöltet fáklyás zenével tisztelték meg a két párt azon számos férfiai, kik a pártértekezletek egyoldala háttárolataival szemben a végett tömörültek: hogy a főkintetett kiválólag a kvalifikáció és jellemre fektetendők, s esakis egyenlő ily kvalifikáció mellett veendik tekintetbe a politikai pártszínezetet. És ki merné kétségbe vonni: hogy e nyári felhőként hirtelen kerekedett párt súlyadönté a választásoknál megállapodása értelmében ide, vagy oda a mérleget? Dokus József előtt Matolay Viktor szónokolt, ki emelven a megtiszteltet, mint független gondolkodásu s azon napok kísérteinek ingadozás nélkül ellenállt hazáit. Az üdvözölő szavakra, amennyire a zajban kivehettek Dokus József következőleg válaszolt:

"E legmagasabb polgári megtiszteltetésért vegekék önök hálás köszönetemet. En úgy is mint polgár s úgy is mint e megye eddigi alapánja mindig a pártok kibékítése s az egymás ellen állított érdekek kiegyenlítésére törekedtem és munkáltam. Ha a bizalom jövőre is

ez alispáni székbe helyez, ugyanaz leendő törekvésem feladata, s egyzersmind oda igyekvendem: hogy tisztviselői állásomat felőlről mint alulról egyaránt minden befolyástól megóvhaszam."

Többszörös "éljen" kíséré az elmondott szavakat, melyek után a fáklyás tömeg a "Vadászkürt" vendéglő elé vonult, hol Vladár Ervin volt szállva. A szónoki szerepet itt már Zombory Gedő megyaszói ref. póp vévé át s csengő érces hangon így szólt körülbelől:

"Tisztelt honfi! Eljöttünk mi a zempléni megyei baloldal s a jobb oldalnak hozzánk csatlakozott független gondolkodásu tagjai: hogy megadjunk multadért s a jövőben hozzád kötött szép reményekért az állampolgári érhető legnagyobb megüsztelést. Eljöttünk fáklyák fényével: hogy jelképezze ez azt, miszerint a földön — hol egykor az alkotmány és szabadság legoriasabb bajnokainak lángelke lobogott — még nem aludt ki a férfi szívekből, az elismerés s szabadon és függetlenül gondolkodó magyar jellemek iránt és tisztület gondolatunk nekik ki elég lelki önállósággal bír-tát kilepni a merev pártértekek kötelekeitől. A pártértek, a merev pártfegyelem, mely nem néz tehetőséget, hon és ügyezetét csak pártérdeket azou láncz, mely ott szorit a szíven hol a nemzetnek leginkább fáj; méreg, mely mérgestit, tejeszti a nemzet sebet, s megromlást lassan de biztosan készit elő. Önállóság, szabad gondolkodás s szabadság oszlopa, s mint egykor d' Arc Johanna tüzd ki rá annak lofogóját: hogy megmentsd közötünk a közéletet... És eljöttünk üdvözölni téged, mint megyénk leendő főjegyzőjét, s üdvözlesemnél erősen tör fel keblünkben az ohajtas: vajha ama szép idöket jegyezhetned fel megyének jövőnek évkönyvébe, midőn e megye termébe először szólalt fel ama lángelke, jelenleg messze föld vándora, kinék ajkain a szabadság, egyenlőség és magyár testvériség szent eszméit úgy szolaltak meg, mint eget földet rázó menydörgés s alapjában összedöntötték az ódon államélet korhadat épületeit. Légy a hon és nemzet felvirágzásának ünnepeit feljegyzője. Elj sokáig!"

Zombory Gedő áthatott meleg szavaira Vladár Ervin, következőleg válaszolt:

Ezen legszebb polgári megtiszteltetéseket hajlandó vagyok, inkább önök baráti érzelmeinek kifolyásául tekinteni, mint addigi érdemeim megjutalmazásának. Ha azonban a közönség bizalma a megye főjegyzői tiszttségét remé rubazandja ez által alkalom és módomban munkásságom kifejtésére is melyet mind alkalommal e megye s közvetve a haza jöletének és boldogságának előmozdítására fogok irányozni. Fogadják e kitüntetésért hálás köszönetemet."

Erre egy hosszas "éljen" bezárta az ünnepélyt. A megéő fáklyák az insurgensek emlékoszlopa előtti téren máglyába rakattak, melyek az éji szellőtől élesztve hatalmas lángnyelveket öltének bevilágítva a hőlepte tért mindenfelé.

Ez volt a tisztújításnak költői része, a prózai, mely a választás eredményét mutatja, alább következik.

A gyűlés egyéb határozatait valamint az állandó bizottság névjegyzékét jövő számaunk hozandja.

A megválasztott tisztviselők névsora:

- Alispán: Dokus József
- Főjegyző: Vladár Ervin
- Függyész: Barthos Tivadar
- Első aljegyző: Kálnásy Sándor
- Másod aljegyző: Dokus Gyula
- Pénztárnok: Osiszar Gábor
- Számvevő: Kossuth Gusztáv
- Főlevéltárnok: Güeze Tamás
- Segéd levéltárnok: Farkas József

Árva törv. széki einök: Spileuberg Gábor
 Ünökök: Vass Gyula
 Albert Pál
 Közgyám: Stepan Gyula
 Közig. Kiadó Fekete Emil
 Igdtató: Pehovits Gusztáv

Árva törv. széki igdtató: Bárczy József
 Kiadó: Janosó Gyula
 Irrattárnok: Takács György
 Várnagy: Palóczy László
 Irrnökök: a Közigazgatásnál:
 Fabinyi Gyula
 Fonyi Árpád
 Balogh János
 Lacsnay Miklós
 Horváth István
 Danilovits Antal
 Serák János pénzt. irnök
 Reiner József számve. irnök
 Lehoczky József levélt. irnök
 Zelenyi Lajos főügyész irnök
 Árva törv. irnök: (Demkó István

Fügyvörök egyenlő ranggal
 Dr. Chyzer Kornel
 Dr. Veisz Armin

Állatorvosok:

Alvidéki állatorvos: Kemecey Ferencz
 Felvidéki: Borecsik Gyula
 Központi: Kuczaurek Ferencz
 Felvidéki mérnök: Czibur Vilmos
 Alvidéki mérnök: Koczok László

Szolgabírák:

Szerencsi kerületben Zabráczy Miklós, segédje; Sára István, j. orvos Paczauer Adolf, csendbiztos Pálkuthy Endre, születésnő: Tothpápay Krisztina, utbiztos: Nagy Ferencz.
 Tokaji kerületben: szolg. Szabó Lajos, segéd: Mattyasovszky Albert, j. orvos: Klejn Zsigmond, csendbiztos: Sikorszky Dániel, születésnő: Breeska Anna, utbiztos: Lácza Antal.

S. a. Újhelyi kerületben szolg. Hericz Márton, segéd: Evva Kálmán, j. orvos: Pápay Vilmos, csendbiztos: Safranovits Ferencz születésnő: Dioszeghy Katalin, utbiztos: Szakacs Miklós.

K. Helmezi kerületben: szolg. Füzy Károly, segéd Bárczy Bertalan j. orvos Klumo Menyher, Ricsén: Frieder Zsigmond, csendbiztos: Güeze Miklós, születésnő: Toth Jánosné, utbiztos: Kegyóssy Kálmán.

Gátszécsi kerületben: szolg. Payzoss Andor, segéd: Debreczeni Ferencz, j. orvos: Obláth Mór, csendbiztos: Okruczky Antal, Kanta Vilmos születésnő: Morszely Mária, utbiztos: Ternyey Tamás.

N. mihályi kerületben: szolg. Kazinczy János, segéd: Füzessery Tamás, j. orvos: Reisz-Gedeon, csendbiztos: Ujfalussy János, születésnő: Ruszky Teréz, utbiztos, Szirway Károly.

Homonua kerületben: szolg. Ujfalussy Mihály, segédök, Isépy Béla, Gerzanicz Béla, j. orvos Thoman Dávid, születésnő Kolbenhayer Amália, csendbiztos: Kecskóvszky Antal, utbiztos, Dely János.

Sztróp-kői kerületben: szolg. Füzessery Gyula, j. orvos Grünblath, lak. Szakacs, csendbiztos: Fajdt Rudolf; születésnő Timanar Bognia, utbiztos Kormány Mihály.

Várannói kerületben: szolg. Füzessery György, segéd: Bistey Lajos, j. orvos: Hodoly Elek, csendbiztos: Füzzy István, utbiztos: Retvégny István, születésnő: Neumerker Zsuzsanna.

Nyílt tér.

Gyógyszerész segéd kerestetik.

Egy ifjú, ki a gyógyszerészi pályára lépni szándékozik, kedvező feltételek mellett alkalmazást nyerhet Somogyi Mihály gyógyszerésznél Szikezőn. Abauj megyében.

BORÚTH ELEMÉR,
 a felföldi szerkesztő és kiadó tulajdonos.

nép csak
 ól, hogy
 ombákat
 nek.
 ha a né-
 ezenül is
 ársada-
 nálasuk
 szaporí-
 eny tesz
 lam fey-

eltéke ty-
 juk: vaj-
 a nép-
 al egyre
 ily üzelem
 zent ul is

egvannak
 a "felté-
 államok:
 biztosan,
 erint is a
 elkesere-
 t szokott
 hoz vezet.

az ellen,
 re fey-
 adosságra
 már is el-
 neit egyre
 nak válik
 rovására
 zkirályok-
 est notra
 vedül mű-

nok méltó-
 ló feyver-
 zasad ma-
 és népek
 nitiv felfo-
 dás" jog-

i, sadovai
 amok egy-
 lyó nagy-
 ón a he-
 eg a beko
 ették vol-
 mre gon-
 égből égő
 kitörését

nok felté-
 netünk rá
 nek foly-
 masságok-
 iásai da-
 dösságait,
 halmozott
 elvgre is

égre gon-
 előidéző s
 volásánól
 u segíteni
 vetkezők

sok kebe-
 és pedig
 ék az ál-
 kik szám-
 szavazati
 és jegyző

es terület
 szehivan-
 u rendki-
 jedne
 s egymás-
 kérdé-

és a le-
 suk alatt
 ak csakis
 igazság
 kébeni
 atározatai
 ak ellen-
 nyomán

tebát as
 hogy es

